



DUMINICA A TREIA DIN POST

a Sfintei Cruci

APOSTOL. EVREI 4, 14-16; 5, 1-6

Fraților, având Arhiepiscopul mare, Care a străbătut cerurile, pe Iisus, Fiul lui Dumnezeu, să ținem cu tărie mărturisirea. Că nu avem Arhiepiscopul care să nu poată suferi cu noi în slăbiciunile noastre, ci ispitit întru toate după asemănarea noastră, afară de păcat. Să ne apropiem, deci, cu încredere de tronul harului, ca să luăm milă și să aflăm har, spre ajutor, la vreme potrivită. Pentru că orice arhiepiscop, fiind luat dintre oameni, este pus pentru oameni, spre cele către Dumnezeu, ca să aducă daruri și jertfe pentru păcate; el poate

să fie îngăduitor cu cei neștiutori și rătăciți, de vreme ce și el este cuprins de slăbiciune. Din această pricină dator este, precum pentru popor, așa și pentru sine să jertfească pentru păcate. Și nimeni nu-și ia singur cinstea aceasta ci, dacă este chemat de Dumnezeu, după cum și Aaron. Așa și Hristos nu S-a preaslăvit pe Sine însuși, ca să Se facă arhiepiscop, ci Acela Care a grăit către El: «Fiul Meu ești Tu, Eu astăzi Te-am născut», iar în alt loc se zice: «Tu ești Preot în veac, după rânduiala lui Melchisedec».

EVANGHELIE. MARCU 8, 34-38; 9, 1

Zis-a Domnul: Oricine voiește să vină după Mine, să se lepede de sine, să-și ia crucea și să-Mi urmeze Mie. Căci cine va voi să-și scape viața și-o va pierde, iar cine își va pierde viața sa pentru Mine și pentru Evanghelie, acela și-o va câștiga. Căci ce-i folosește omului să câștige lumea întreagă, dacă-și pierde sufletul? Sau ce ar putea să dea omul în schimb pentru

sufletul său? Căci de cel ce se va rușina de Mine și de cuvintele Mele în neamul acesta desfrânat și păcătos, și Fiul Omului Se va rușina de el când va veni întru slava Tatălui Său, cu sfinții îngeri. Și le zicea lor: Adevărat grăiesc vouă că sunt unii din cei ce stau aici care nu vor gusta moartea până ce nu vor vedea Împărăția lui Dumnezeu venind întru putere.

TĂLCUIRI

Predică la Sfânta Cruce - Sfântul Ioan Gură de Aur

Zis-a Domnul către iudei: „Cine dintre voi Mă vădește pre Mine pentru păcat?” (Ioan 8, 46).

Conștiința noastră ne părăște pe noi.

Dumnezeu a pus în sufletul nostru un judecător neobosit și priveghetor neconținut - conștiința. Într-adevăr printre oameni nu este nici un judecător care să fie așa de treaz, precum conștiința noastră. Dintre judecătorii omenești, unii se mituiesc, alții se câștigă prin măguliri, alții se intimidează prin frică și încă multe altele îi împiedică de la judecata cea dreaptă, însă tribunalul conștiinței nu se biruiește prin toate acestea, ci poți să măgulești, să dai daruri, să ameninți sau să faci orice, această judecătorie pururea va

roști hotărârea cea dreaptă, chiar și asupra gândurilor tale celor păcătoase.

Si tocmai cel ce a săvârșit păcatul se osândește pe sine, chiar când nu-l părăsesc alții. Și aceasta nu se întâmplă o dată sau de două ori, ci foarte adeseori, în toată viața. De ar fi trecut oricât de mult timp, conștiința niciodată nu uită cele petrecute, atât în timpul când se săvârșește păcatul, cât și înainte și după săvârșirea lui, se ridică asupra noastră ca un pârâș complet, iar mai cu seamă după isprăvirea păcatului, în timpul săvârșirii păcatului, suntem beți și nu băgăm seama la conștiință așa de bine, dar după ce păcatul s-a săvârșit și s-a isprăvit, iar pofta s-a împăcat, atunci vine boldul cel amarnic al cainței.

Aici se întâmplă cu totul împotriva celor ce zice Sfânta Scriptură despre femeile născătoare, înainte de naștere pătimesc dureri multe și nesuferite, iar după ce au născut, ele simt ușurare și durerile trec (Ioan 16, 21).

La păcat, dimpotrivă. Câtă vreme purtăm în noi voînța cea păcătoasă, ne bucurăm și suntem veseli, iar după ce am născut în lume copilul cel rău, adică păcatul, atunci cunoaștem urâciunea lui, atunci simțim durerile, atunci pățim chinuri mai mari decât femeile ce se află în durerile nașterii.

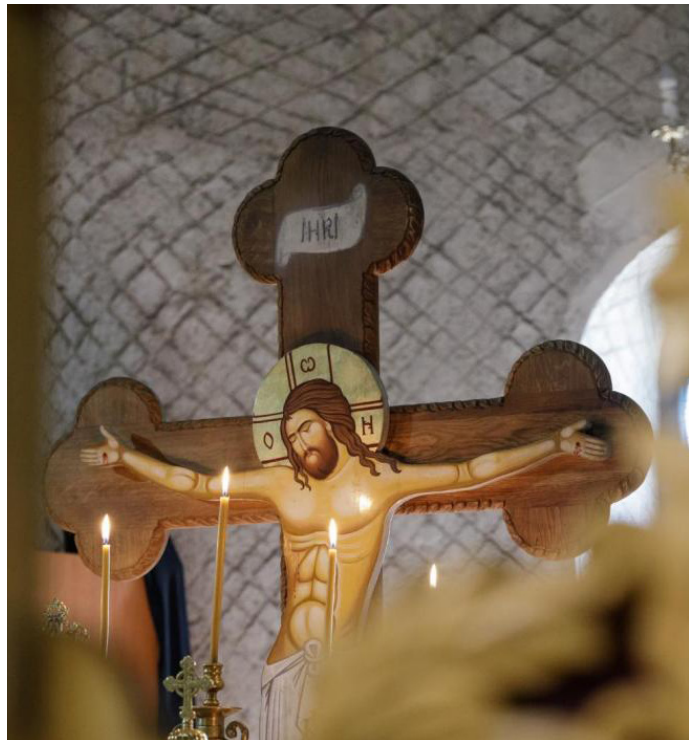
De aceea vă îndemn, păziți-vă chiar de la început, să nu zămisliți în voi o poftă rea; iar dacă am zămislit-o atunci să înăbușim în noi sămânța cea rea. Dacă însă și la aceasta am fost leneși, atunci, îndată ce păcatul s-a arătat în faptă, să-l omoram prin mărturisire și lacrimi și prin paza asupra noastră înșine. Căci nimic nu este pentru păcat așa de omorător ca pâra asupra noastră înșine și osândirea de noi înșine, unită cu pocăința și cu lacrimile. De aceea osândește păcatul tău și te vei libera de o grea povară.

După ce un părinte a pedepsit de multe ori pe fiul său, dar cunoaște că acela rămâne neîndreptat, atunci el public se leapădă de dânsul, îl gonește din casa sa și-l desparte de familie. Dar conștiința nu urmează așa. După ce a grăit o dată și de două ori și de trei ori și de zece mii de ori, fără ca tu s-o fi ascultat, ea totuși vorbește din nou și nu încetează până la răsufierea cea mai de pe urmă.

Acasă, pe uliță, la masă, la târg, pe cale, ba adeseori și în visuri, pune înaintea ochilor noștri icoanele păcatelor noastre. Și socotește înțelepciunea lui Dumnezeu! Conștiința n-are trebuință să ne pârască neconținut, căci noi n-am putea purta povara cand ea ar vorbi contra noastră neîncetat.

Dar Dumnezeu n-a făcut conștiința așa de slabă, încât să slăbească după întâia și a doua amintire. Dacă ea în toate zilele și în toate ceasurile ne-ar chinui cu boldul său, noi am fi înăbușiți de descurajare. Dacă din contră, după întâia sau a doua amintire ar înceta cu pâra sa, foarte puțin folos ne-ar aduce.

De aceea Dumnezeu a rânduit așa, ca să ne muștre conștiința de multe ori și cu sânghină, dar totuși nu neîncetat; de multe ori, pentru ca să nu cădem în ușurătatea minții, ci până la moarte să rămânem treji; nu neîncetat și fără răgaz, ca să nu ne descurajăm, ci câteodată să ne liniștim, să ne mângâiem și să putem iarăși răsufli.



Pe cât de pierzător și aducător de grosolană nesimțire ar fi dacă păcatele nu ne-ar pricinui nici o durere, tot așa de vătămător ar fi dacă ar trebui ca noi să suferim această muncă de-a pururea și peste măsură. Căci covârșirea necazului poate lipsi pe om de minte, copleșindu-i sufletul și făcându-l incapabil de orice bine.

De aceea conștiința ne muștră numai din timp în timp, căci ea este destul de aspră, chinuindu-l pe păcătos mai cumplit decât strămutarea. Pe lângă aceasta, conștiința se deșteaptă și strigă cu multă putere asupra noastră, nu numai când noi înșine păcătuim, ci și când vedem pe alții păcătuind.

Când desfrânatul, tâlharul ș. a., măcar că nu se părăște pe sine, dar aude pâra asupra altora care au săvârșit aceleași păcate, se crede pe sine însuși pedepsit, căci imputând altuia păcatele sale, iarăși se înfățișează cu vioiciune și aceluia aducându-i aminte păcatele sale proprii. Acela se părăște, iar acesta, care a săvârșit aceleași păcate, nepârât de nimeni simte durerile pedepsei.

Dar tot așa se întâmplă și cu faptele cele mărite. Când alții se laudă și se încununază, se bucură toți cei ce au făcut aceleași fapte nobile, ca și cum lauda aceea i-ar privi pe dânsii.

Deci cine poate fi mai nenorocit decât păcătosul care se doboară singur pe sine, când alții se parase? Dimpotrivă, cine poate fi mai norocit, decât cel îmbunătățit care se poate bucura împreună și atunci când

alții se laudă, căci lauda altora îi aduce aminte de faptele sale cele mărite.

Aceasta este cu adevărat o întocmire care mărturisește înțelepciunea cea dumnezeiască, cu adevărat un semn al proniei lui Dumnezeu! Mustrarea conștiinței, iubiților, este o ancoră sfântă a sufletului, care nu ne lasă să ne cufundăm cu totul în cursa păcatului. Căci nu numai când săvârșim păcatul, ci adeseori mulți ani după aceea, conștiința iarăși ne amintește nelegiuirile noastre cele vechi.

Așa s-a întâmplat feciorilor lui Iacov. Când Iosif a zis către dâșii: „Lăsați pe unul dintre voi aici, și aduceți pe fratele vostru, iar dacă nu, veți muri”. Ce ziceau ei atunci între dâșii? „Noi suntem vinovați pentru fratele nostru, că nu ne-a fost milă, când se ruga de noi” (Facere 42, 16-21).

Așadar, iată, după cât de multă vreme ei iarăși și-au adus aminte de păcatul acela. Ei spuseră tatălui lor: „O fiar sălbatică a mâncat pe Iosif” (Fac. 37, 33) și acum, când Iosif era de față și-i asculta, se înfățișează păcatul lor. Ce poate fi mai minunat decât acesta?

Aici vedem noi o judecată fără jeluire, o apărare fără pârâ, o dovedire fără martori, fiindcă făptuitorii singuri s-au pârât, iar cele făcute în taină le-au vădit la lumină. Cine i-a convins, cine i-a silit să atingă iarăși ceea ce săvârșiseră de un timp atât de îndelungat? Nu este oare limpede că conștiința acest judecător nemituit și neamăgit de-a pururea, zguduia sufletele lor, umplându-și inimile lor de neliniște?

Așa ni se întâmplă și nouă adeseori cu păcatele noastre cele de mai înainte. Când suntem în nenorocire, iarăși ne aducem aminte de vechile noastre călcări de lege. Până aici am văzut că conștiința este judecătorul cel mai nemituit și neobosit; să cumpănim acum în scurt adevărul: conștiință bună este cea mai mare mângâiere în nenorocire.

Pentru ce ne temem noi de moarte? Pentru că nu avem o conștiință bună. Dacă noi am avea aceasta, nu ne-ar înspăimânta nici moartea, nici foametea, nici pierderea averii, nici orice alta. Căci pe cei îmbunătățiți nu-i poate vătăma nimic din toate acestea, nici nu le poate răpi norocirea lor cea lăuntrică.

Cine se nutrește cu nădejdlile cele mai mărite, nimic nu-l poate întrista. Sau cine poate face ceva care să poată neliniști pe un asemenea om nobil? Presupuneri că cineva îi răpește averea. Dar el are o comoară în cer! Cineva îl izgonește din patrie. Dar el are patria sa în cer! Poate că cineva îl ferecă cu lanțuri. Dar el

are o conștiință liberă, și nu bagă în seamă închisoarea cea din afară ! Însă poate că cineva ucide trupul lui. Totuși el iarăși va învia.

Precum cel ce se lupta cu umbra și bate aerul nu poate răni pe nimeni, așa și cel ce se luptă împotriva celui drept, se luptă numai cu umbra, cheltuiește zadarnic puterea sa, și nu poate să aducă aceluia nici o lovire.

Dacă poți tu să-mi asiguri dobândirea cerului, atunci poți să mă omori astăzi și eu încă îți voi mulțumi pentru aceasta, că tu așa de repede m-ai pus în stăpânirea acelor bunuri mărite. Dar, va răspunde cineva, tocmai de aceea suntem noi îngrijiiți de moarte, căci din pricina mulțimii păcatelor noastre, avem puțină nădejde la împărăția cerului.

Dacă este așa atunci încetează a te tângui împotriva morții, tânguește-te mai vârtos asupra păcatelor tale, spre a te curati de dansule. Grozăvia morții, așadar, nu este însăși moartea, ci conștiința cea rea; căci conștiința cea bună ridică chiar morții groaza ei. Și așa este și cu orice nenorocire.

În sfârșit, să gândim ce dragoste mare ne-a arătat Dumnezeu prin aceea că ne-a dat conștiință! Fiindcă el cândva are să ne tragă la răspundere pentru păcatele noastre, de aceea a pus în inima noastră acest judecător nemituit, pentru ca el chiar aici pe pământ, să ne judece pentru păcatele noastre, să ne facă mai înțelepți și să ne mântuiască de înfricoșata judecată viitoare.

Pentru aceasta zice și Pavel: „De ne-am fi judecat pe noi singuri, nu ne-am fi osândit” (1 Corinteni 11, 31). Deci, pentru ca să nu ne osândim acolo, ca să nu fim acolo trași la răspundere, să între fiecare în conștiința sa, să deschidă viața sa ca pe o carte, să urmărească cu amănuntul toate păcatele sale, să spună hotărârea cea de judecată a sufletului care le-a săvârșit, să pedepsească gândurile sale, să muncească și să necăjească inima sa, iar pentru nelegiuirile sale singur să se supună la pedeapsă, osândindu-se pe sine, făcând pocăință aspră cu lacrimi, mărturisind păcatele sale, postind și dând milostenie, săvârșind înfrânare și fapte de dragoste, pentru ca noi încă de aicea să lepădăm păcatele noastre; și să ne putem duce în acea lume cu o veselă siguranță, prin harul și iubirea de oameni a Domnului nostru Iisus Hristos, căruia împreună cu Tatăl și cu Sfântul Duh se cuvine cinstea în vecii vecilor! Amin.

CUVÂNT DE LA PĂRINȚI

(Mc. 8, 35): Căci cine va voi să-și scape sufletul îl va pierde, iar cine va pierde sufletul Său pentru Mine și pentru Evanghelie, acela îl va scăpa.

Când Domnul ne spune în Evanghelie că oricine vrea să-I urmeze, să se lepede de sine, această cerință pare dură, putând crede că ne impune o povară. Dar porunca nu este o povară atunci când este dată de cel care te și ajută să o împlinești. În ce loc îl urmăm pe Iisus, dacă nu acolo unde El a fost deja? Știm că a înviat și că S-a înălțat la ceruri; așadar, acolo trebuie să-L urmăm. Nu este nici un motiv de disperare; singuri, nu putem face nimic, dar avem promisiunea lui Hristos... Cine pretinde că rămâne în Hristos trebuie să meargă așa cum a mers El.

Îl vei urma pe Hristos? Atunci fii smerit, așa cum și El a fost smerit. Păcatul omului a făcut calea plină de obstacole. Învierea lui Hristos a făcut calea netedă. Mergând El însuși pe ea, a transformat și cea mai strâmtă potecă într-un drum regal. Este nevoie de două picioare pentru a alerga pe acest drum și acestea sunt smerenie și milostenia. Fiecare vrea să ajungă în vârf, iar prima treaptă ce trebuie urcată este smerenia. De ce vrei să faci pași prea mari pentru tine? Vrei să cazi, în loc să urci? Începe cu primul pas, care este smerenia, și deja vei începe să urci.

Cezar de Arles, *Predici*

CÂNȚAȚI DOMNULUI

Cântarea Sfintei Cruci

de Gherontie Prodromitul

„Astăzi voiesc a-ți aduce
Laudă, Sfințită Cruce,
Cântând cu cântare dulce:
Bucură-te, Sfântă Cruce!

Bucură-te, semn ceresc,
Cruce steag împărătesc!
Bucură-te, armă sfântă,
Bucură-te rugă sfântă!

Bucură-te, bucurie
Celor din călătorie!
Bucură-te, sfântă armă
Care pe vrăjmași îi sfarmă!

Bucură-te, armă tare
Călătorilor pe mare!
Bucură-te, și eu ție,
Cânt astăzi cu veselie.

Astăzi ție ți se-nchină
Al meu trup făcut din tină,
Că pe tine când te fac,
De toată năluca scap.

Scap de vrăjmașii cumpliți
Ce sunt cu mine învrăjbiți
Când te am eu păzitoare
Și bună străjuitoare.
Atuncea răul vrăjmaș
N-are la mine lăcaș
Și se scutură și piere
De nespusa ta putere.

Tu ești a mea mângâiere.
O, Cruce, a mea putere!
Tu ești povățuitoare,
Tu la Rai îndreptătoare.

Ești tu, Cruce, mângâiere,
O, Cruce, a mea putere.
Dă-mi dar ca să biruiesc
Tot sfatul diavolesc.

Dă-mi o inima curată,
Dă-mi o minte luminată!
Și așa prin darul tău
Să mă-nvrednicesc și eu.

Vrednic a te lăuda,
Vrednic a te săruta!
Cântându-ți cântare dulce:
Slavă ție, Sfânta Cruce!”